

Tisztelt Rektor Úr, Kancellár Úr, Kedves Kollégák,

„A jogi és államtudományi kar tárgyalja a haladó emberiség legfelségesebb intézményét. Ez a jog és az állam. Ezért a jogi kar socialis jelentősége kimondhatatlan. Annak virágzásától függ jó vagy balsorsa a nemzet nagy részének.” – mondta Vécsey Tamás 1901-ben tartott tanévnyitó beszédében, hatalmas felelősséget helyezve az utódok vállára és egyúttal szigorú, de egyértelmű igazodási pontot is adva.

2025 júniusában, a Mária Terézia által újjáalakított Királyi Magyar Tudományegyetem budai Várpalotában történt megnyitásának szinte napra pontosan 245. évfordulóján egy olyan jogi kart ad át a kar dékánja, ami szellemi és tudományos értelemben virágban áll.

Mindez talán nem is lenne olyan meglepő, ha ezt a mérleget nem 2025-ben vonjuk meg. Két olyan dékáni ciklust követően, amelyik finoman szólva is bővelkedett világválságokban.

Dékán Úr, Kedves Pali!

Élénken emlékszem a 2019 nyarán elmondott beiktatási beszédedre, amelyben századokat átívelően soroltad, hogy a karnak – fennállása alatt – milyen nehézségeket kellett átvészelnie úgy, hogy alapértékei, az egyetemi autonómia és a tanszabadság túléltek és fennmaradtak, átvitték azokat a túlsó partra, akiknek át kellett vinniük.

Akkor még nem sejthetted, nem sejthettük, hogy hivatalba lépésed után mintegy nyolc hónappal kitör az utóbbi évtizedek legnagyobb, a közösségi érintkezést évszázados szinten felülíró, évekig velünk maradó járványa, amit azonnal követett a szomszédunkban kitört háború miatti energiaválság. Mindkettő alapjaiban forgatta fel a felsőoktatást, kényszerítette új terepre és eszközök közé a tudásátadást, korlátozta a hallgató és oktató közötti személyes kontaktus lehetőségét, a hallgatók közösséggé formálódásának esélyét.

Ebben a viharban, ezek között a hullámok között kellett Neked a kormányrudat egyenesben tartani és Te tartottad is azt. Ott, ahol a hallgatói kapacitás eseti csökkentése vagy az egyes szakjainkat érintő korlátozások már szinte csak kisebb szellőkésnek voltak érezhetők. És gyorsan kellett jól dönteni, ügyesen balanszírozva kollégáink és hallgatóink egészségének megvédése, valamint a jelenléti oktatás utolsó percig tartó biztosítása között, vagy később az oktatói közösség online egybetartásával, az energiaválság idején pedig a jelenléti back-office biztosításának kiharcolásával, ahol legalább az oktató és az oktatást segítő kollégák tudtak találkozni, együtt dolgozni.

És mégis. Ha ránézünk az elmúlt hat esztendő szigorú statisztikáira, szikár számaira, egy termékeny, eseményekben és eredményekben gazdag időszak lenyomatát láthatjuk. Pusztán a mutatók alapján senki nem gondolná, hogy mindezek két világválság idején születtek. A jelenlét visszaszorulásának ellenére 2019 nyara és 2025 között összesen 62 magyar és 18 nemzetközi konferenciának adtunk otthont, háromnyelvű konferenciasorozattal ünnepeltük az idegennyelvű részképzéseinket és egy nemzetközi viszonylatban is nagy formátumú, rangos eseménnyel emlékeztünk meg uniós csatlakozásunk 20 évfordulójáról. Jelentős támogatást kapott az oktatók tudományos előmenetelének ösztönzése, az akadémiai doktori cím megszerzése, a jegyzett külföldi folyóiratokban való publikálás. 2020-tól évente kiválósági pályázattal nyerhettek ösztöndíjat a tudományos életben vagy az oktatás terén kimagasló teljesítményt nyújtó kollégák. Mindez láthatóan jó hatással volt a publikációs teljesítményre is. 2022 és 2024 vége között kollégáink tollából 29 db Q1-es, 31 db Q2-es cikk jelent meg. Eközben saját folyóirataink is láthatóbbá váltak a nemzetközi szintén. Újra indult az Annales és Q4-es besorolást kapott az ELTE Law Journal. Gyors és láthatóan hatékony válaszok születtek az egyes szakokat érintő váratlan fordulatok után is. A jogász szak jelentős kapacitás korlátozását ellensúlyozandó 2020-tól Felező-ösztöndíjat nyerhetnek el a magas, de az állami finanszírozáshoz

nem elegendő pontot elért hallgatók, aminek köszönhetően alternatívát tudtunk kínálni azoknak a tehetséges diákoknak, akiket a kiugróan magas ponthatár tartott volna vissza, hogy az ELTE-t válasszák. Sikerült azt is elérni, hogy emellett félezer elsőéves nappali tagozatos hallgató kezdje meg tanulmányait. Nagyot léptünk előre az oktatásmódszertan területén is, ahol szerves építkezéssel, igazi közösségépítő jelleggel ma országos szinten is egyedülálló programokat és módszereket tudunk kínálni és van, amiben nemzetközi viszonylatban is úttörők vagyunk. Hallgatóink számos világversenyen, hazai megmérettetésen folyamatosan az élvonalban végeznek, immár hagyománnyá vált, hogy évente egy fogadás keretében köszöntjük őket, idén már több mint 150-en vannak. Mindeközben az európai tudományos jogász elit, többek között a német és az osztrák alkotmánybíróság volt vagy regnáló elnöke, majd az Európai Bíróság elnöke karunk díszdoktorai lettek.

Olyan eredmények ezek, amelyekre még békeidőkben is büszke lehetne bármely európai egyetem, jogi kar. Mert fontos volt számodra, hogy mindvégig az európai fősodorban maradjunk. És nem csak ott maradtunk, most lettünk ott igazán.

Mindeközben pedig nemhogy jó gazda módjára, de egy igazi kincstárnok hozzáértésével gazdálkodtál, mindenki csodálatát kivívva igazodtál el és láttál át az excel táblák erdején és a költségvetés bugyrain. Biztató gazdasági helyzetben hagyd itt kart.

Csak, aki közlőrl látott, tudja, hogy mennyi vívódás, okos mérlegelés, a kételyek megfogalmazása és megosztása állt a döntéseid mögött. Hogy élénken foglalkoztatott, hogy a Kafka törvényének tükörkapuján át szabad vagy át kell-e menni és ha igen, kinek is van nyitva.

Az egyetem intézményesült szabadság – mondtad első beszédedben és ez maradt az iránytűd.

Örömmel veszem át ezt az iránytűt én is tőled és igyekszem követni azt. Hiszem, hogy az intézményesült szabadság mellett az egyetem – ahogy Kuncz Ödön is fogalmaz – egyúttal oktatók és egyetemi polgárok szoros közössége is és hogy ez a közösség karunkon különösen erős, amire lehet, sőt kell alapozni, építeni. Oktatási vezetőként jól láthattam, hogy mennyi igazán értékes kezdeményezés született a karon közösségi bázison, legyen az oktatói vagy hallgatói indíttatású, vagy megvalósítású. Néhány hónappal ezelőtt egy ismerősöm, aki először járt a Perjátszó Kör előadásán, teljes lelkesedéssel azt mondta, hogy amit ott látott az a valódi universitas. Meggyőződése, hogy a karon ennek a valódi, ma már sokszor háttérbe szorult universitas eszmének számos, most is jól látható, illetve még formálódó köre van. Hogy ezek támogatása vagy láthatóvá tétele adja a kar erejét és viszi előre azt és hogy fontos, hogy a hallgatók is érezzék, ők is részei, alakítói ennek, rátalálnak a maguk egyéni universitas élményére.

Ezen szeretnék dolgozni az elkövetkezendő években a most átvett iránytűvel a kezemben és köszönöm Rozsnyai Krisztinának, Pozsár-Szentmiklósy Zoltánnak, Szabados Tamásnak, akik vállalták, hogy támogatnak ezen az úton, Somody Bernadettenek, aki az oktatásmódszertani kérdéseket fogja továbbra is, immár hivatalosan kézben tartani, Lápossy Attilának, aki a hallgatói ügyekkel fog foglalkozni, valamint Hoffman Istvánnak és Kajtár Gábornak, akik tanácsaikkal fogják segíteni a munkát.

Jó reményekkel tekinthetünk a jövőbe, ha abból indulunk ki, hogy mit mondott Koen Lenaerts, az Európai Bíróság elnöke, a Leuveni Egyetem professzora díszdoktori címének átvétele előtti napon megtartott tudományos előadását követően: *„Az ELTE jogi kara az bástya, ahol megvalósul az értelmiségi gondolkodás szabad párbeszéde”*. És valóban, azon a májusi délutánon nem szüntek záporozni a kérdések, oktatók, kutatók, külföldi és magyar diákok ragadták meg az alkalmat, hogy megszólaljanak a zsúfolt Aula Magnában.

Kedves Pali! Azt gondolom, hogy az a délután egyfajta szép és szimbolikusan kiragadott pillanata volt mindannak, amire az elmúlt években törekedtél. Egy kiragadott pillanat a történelem fősodrában, amire – szintén szimbolikusan – a második óra végén az Egyetemi Templom felzúgó harangjai emlékeztettek, jelezvén, hogy a világ új pápát kapott.

Mivel is búcsúzhatnék mással, mint a megválasztott pápa elődjének, a néhai Ferenc pápának éppen a Leuveni Egyetemen 2024-ben elhangzott szavaival: *„Elszomorít, amikor bárhol a világon olyan egyetemet találok, amely csak arra készíti fel a hallgatókat, hogy pénzt keressenek vagy hatalomra tegyenek szert. Ez túlságosan individualista, közösség nélküli. Az alma mater, az egyetemi közösség, az egyetem, az, ami segít bennünket, hogy társadalmat alkossunk. A közös igazságkeresés nélküli tanulás hasztalan, nem szolgál, hanem uralkodik. Ezzel szemben az igazság szabaddá tesz bennünket.”*